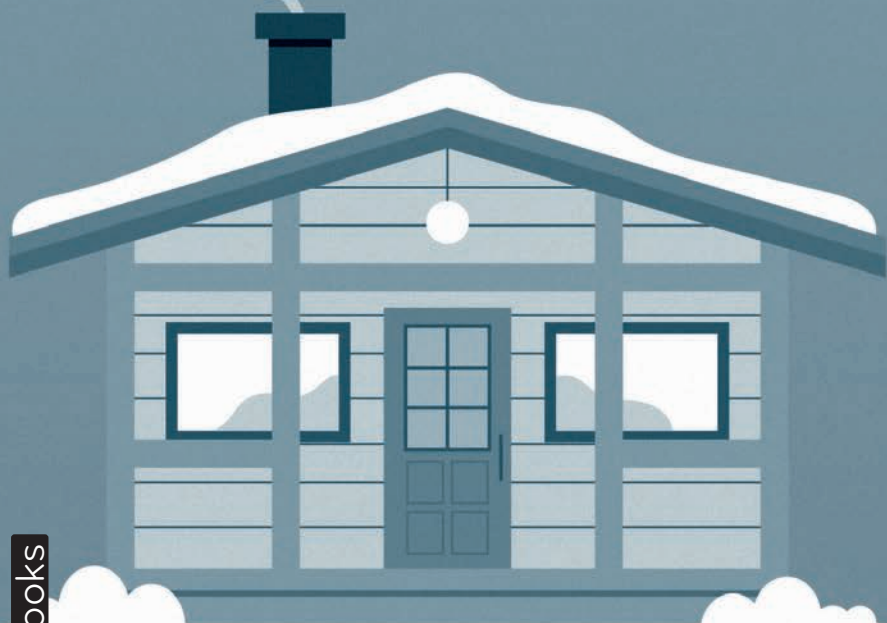

Henning Mankell

EL GOS QUE CORRIA CAP A UN ESTEL

HENNING MANKELL

EL GOS
QUE CORRIA
CAP A UN ESTEL

Traducció de Francesc Miralles

Fanbooks

© 2005, Henning Mankell

Títol original: *Hunden som sprang mot en stjärna*

Publicat per primer cop per Rabén & Sjörgen Bokförlag, Suècia, 1990.

Publicat per acord amb Pan Agency.

© de la traducció de l'alemany: Francesc Miralles, 2005

© d'aquesta edició: 2022, Edicions 62, S. A., Fanbooks

Av. Diagonal, 662-664, 08034 Barcelona

www.fanbooks.cat

fanbooks@grup62.com

La primera edició d'aquesta novel·la va ser publicada per Columna Edicions, S. A. el 2005

Primera edició en aquest segell: setembre del 2022

ISBN: 978-84-19150-18-9

Dipòsit legal: B. 12.684-2022

El paper utilitzat per a la impressió d'aquest llibre té la qualificació de paper ecològic i procedeix de boscos gestionats de manera sostenible.

Queda rigorosament prohibida sense autorització escrita de l'editor qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions establertes per la llei. Podeu adreçar-vos a Cedro (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 47). Tots els drets reservats.

1

El gos.

Amb ell va començar tot.

Si no hagués vist aquell gos solitari potser no hauria passat res. Res del que després va ser tan important que ho va canviar tot. Res del que al principi era tan emocionant i després va ser terrible.

Tot va començar amb el gos. El gos solitari que havia vist una nit de l'hivern passat, quan de sobte es va despertar. Es va llevar i va avançar a les palpentes fins a la finestra, que tenia un ampit ample on es va asseure.

Per què s'havia despertat enmig de la nit? No ho sabia. Havia somiat, potser?

O és que l'havien despertat els roncs del seu pare, que dormia a l'habitació del costat? El seu pare no roncava sovint, però de vegades deixava anar de sobte un ronc aïllat, gairebé un bram. Després tornava el silenci.

Quan va seure a la finestra va veure el gos solitari. Els vidres de la finestra estaven glaçats, i va haver d'escalfar-los amb l'alè per poder veure alguna cosa. El termòmetre marcava gairebé trenta sota zero. I de sobte va veure el gos. Corria per la carretera totalment sol.

L'animal es va aturar just sota el fanal i va mirar al seu voltant. Va ensumar en totes direccions abans de continuar el seu camí. Després va desaparèixer.

Era un gos normal, d'aquests que es fan servir per a la

cacera de l'ant. Això, havia tingut temps de veure-ho. Però, per què corria sol en aquella freda nit d'hivern? On anava? I per què mirava al seu voltant?

Li havia semblat com si el gos tingués por d'alguna cosa.

Malgrat que començava a tenir fred, s'havia quedat clavat a la finestra esperant que el gos tornés. Però no va reparèixer.

A fora només hi havia la nit d'hivern freda i deserta. Els estels lluien ben lluny.

No aconseguia oblidar el gos solitari.

Aquell mateix hivern es va desvetllar moltes vegades enmig de la nit sense saber del tot per què. Cada cop que es despertava, avançava de puntetes sobre el terra de suro fins a la finestra. I seia allà amb l'esperança que tornés el gos.

Una nit es va quedar adormit mentre seia a la finestra. Devien ser les cinc de la matinada, quan el seu pare es va llevar per fer-se el cafè.

—Què hi fas, aquí assegut? —li va preguntar el pare, que el va sacsejar fins a despertar-lo.

El seu pare es deia Samuel i era llenyataire. Cada dia se n'anava al bosc de matinada a treballar. Tallava arbres per a una gran empresa amb un nom ben estrany: Marma Långgrör. Quan el seu pare el va enxampar dormint allà, no va saber què contestar. Òbviament, no podia dir-li que estava allà assegut esperant un gos. Pensaria que l'estava enredant i al seu pare no li agradava gens que la gent no digués la veritat.

—No ho sé —va contestar—. Potser he tornat a caminar en somnis.

Això sí que ho podia dir. No era del tot veritat, però tampoc era mentida.

De petit havia estat somnàmbul, encara que ell no se'n recordava. Era una cosa que li havia dit el seu pare. Deia que havia aparegut en pijama, unes quantes vegades, a l'habitació on el seu pare fullejava antics mapes marins o bé escoltava la ràdio. El seu pare l'havia despertat i havia estat incapaç d'explicar per què estava llevat i caminava tot i estar dormint.

Això havia passat feia molt de temps. Cinc anys. Gairebé la meitat de la seva vida: acabava de fer onze anys.

—Va, torna al llit —va dir el pare—. Si et quedes aquí, agafaràs fred.

Es va tornar a ficar dins el llit. Des d'allà va sentir com el pare es feia cafè, preparava els entrepans que s'enduria al bosc i, finalment, tancava la porta després de sortir.

Aleshores va tornar el silenci.

Va mirar el despertador que tenia al costat del llit, sobre un tamboret que li havien regalat quan va fer set anys.

No li agradava gens aquell tamboret, perquè li van regalar quan ell havia demanat un estel. Per això cada cop que veia el tamboret s'emprenyava.

Com es podia regalar un tamboret a algú que desitjava un estel?

Li quedaven dues hores de son abans no s'hagués de llevar per anar a l'escola. Es va tapar amb la manta fins a la barbata i, ben arraulit, va tancar els ulls. Tot d'una va veure el gos solitari que s'acostava. Corria silenciosament enmig d'aquella nit d'hivern i semblava que anés cap a un estel llunyà.

Però ara estava convençut que el capturaria. El ficaria dins el seu somni perquè es fessin companyia l'un a l'altre. Allà dins no feia tant de fred com a fora, a la nit d'hivern.

El fill del llenyataire es va quedar adormit de seguida. El seu nom era Joel Gustafson.

L'hivern de 1956 havia vist el gos solitari per primer cop. I va ser aquell mateix hivern quan va passar tot. Tot allò que va començar amb el gos...

2

La casa on vivia en Joel amb el seu pare era al costat del riu.

Durant el desglaç primaveral, el corrent baixava amb molta fressa des de les muntanyes llunyanes que s'aixecaven més enllà dels boscos frondosos. Just on ells vivien, el riu feia un meandre abans de continuar el seu llarg camí fins al mar.

Però des que havia arribat l'hivern, el riu dormia sota un mantell blanc, solcat per les marques dels esquís que ratllaven la neu.

Ben a prop del riu, en Joel hi tenia un secret.

Al costat dels grans pilars de pedra que sostenien el pont de ferro que els trens feien tremolar uns quants cops al dia, hi havia una pedra descomunal partida per la meitat.

Temps enrere la pedra havia estat completament rodona, però una esquerda profunda havia dividit el bloc en dues meitats. En Joel s'imaginava que era la bola del món. Quan passava a través de l'esquerda, que feia olor de molsa humida, imaginava que es trobava dins el planeta on vivia.

Era un secret, perquè podia veure una cosa que els altres no veien.

Quan era dins l'esquerda, imaginava que podia transformar la realitat en el que ell volgués.

Els violents remolins del desglaç primaveral no arros-

segaven troncs, sinó que feien dansar dofins. Les velles arrels de l'arbre caigut —en un banc de sorra on l'Under, el tractant de cavalls, solia lligar la seva barca— eren un hipopòtam que treia el seu gran cap de l'aigua. Sota la superfície hi havia cocodrils que esperaven la presa.

A l'esquerda de la roca en Joel era capaç de fer llargs viatges. En realitat, en Joel ni tan sols havia estat a l'altre costat del fosc boscam. Mai havia vist el mar, però no li importava. Ja el veuria quan fos el moment. El dia que en Samuel, el seu pare, es decidís a abandonar la feina de llenyataire. Llavors hi anirien plegats.

Mentre esperava, podia estirar-se a l'interior de l'esquerda i viatjar. Imaginava que el riu era l'estret que separa Maurici de Reunió, les dues illes enfront de Madagascar. Ell sabia com eren, perquè el pare li havia explicat les precaucions que s'han de prendre quan es navega per aquell estret. Hi ha molts esculls sota l'aigua, i el vaixell que naufraga s'enfonsa fins a quatre mil metres de profunditat.

En Samuel, el seu pare, havia estat mariner i sabia de què parlava.

Quan en Joel veia dofins i hipopòtams al riu, les històries del seu pare cobraven vida davant dels seus ulls. De vegades agafava uns mapes de navegació d'en Samuel i se'ls enduia a la roca per transformar més fàcilment el riu en el seu altre món.

Ara que en Joel tenia onze anys, sabia que només estava jugant. De tota manera, era important jugar seriosament per no traïr el seu propi secret.

Cada hivern el gran bloc de pedra partida es cobria de neu. Llavors normalment hi deixava d'anar. Molt poques vegades es posava els esquís i baixava el pendent cap al

riu per comprovar que la roca continuava al seu lloc. Amb els esquí i els bastons feia dibuixos al voltant del bloc. Imaginava que aquestes marques eren una fortificació que impedia que algú pogués atacar i prendre la seva roca.

Les tardes d'hivern en Joel seia a la cuina amb el seu pare, que li explicava històries que el deixaven embadalit.

Sobre la cuina, dins d'una vitrina, hi havia la maqueta d'un vaixell. El seu nom era *Celestine*, i el seu pare l'havia comprat a un indi molt pobre de Mombasa. Quan en Samuel penjava els seus mitjons mullats a sota perquè s'assequessin, el vidre s'entelava i en Joel imaginava que el *Celestine*, atrapat dins un banc de boira, esperava un vent favorable per continuar el viatge.

En Joel feia això mateix amb la casa on vivien. Imaginava que era un vaixell que havia ancorat a la vora del riu a l'espera de vents favorables. Un vent que arribaria perquè es poguessin fer a la mar. La tanca trencada era en realitat la borda, i l'àtic on vivien, la cabina del capità. Una arada plena de rovell mig enterrada a l'hort abandonat era l'àncora del vaixell.

La casa on vivien un dia seria alliberada. Llevarien l'àncora per, tot seguit, surar lentament sobre el riu impulsats pel corrent. Passarien pel costat de la vella pista de ball i, un cop deixessin enrere l'església, desapareixerien en la profunditat dels boscos.

—Parla'm del mar —solia demanar en Joel.

Acostumaven a seure al banc de la cuina quan a en Samuel li venia de gust explicar les aventures que havia viscut com a mariner. Llavors el pare encenia la ràdio i girava la rodeta fins que només se sentia un soroll confús.

—Així sona el mar —deia—. Tanca els ulls i mira el que tens davant. El mar no s'acaba mai.

Però de vegades no tenia ganes d'explicar res. En Joel mai no sabia per endavant quan passaria. De vegades arribava a casa amb el nas gelat i els mitjons molls, però entrava cantant i esbufegant com un cavall alegre. S'espoltava la neu al rebedor i després seia a la cadira al costat de la taula. Llavors demanava a en Joel que l'ajudés a treure's les botes.

En Joel ja tenia les patates cuites, cosa que feia només tornar de l'escola, perquè si el pare tornava de bon humor era possible que comencés a explicar les seves aventures un cop sopats, després de rentar els plats.

Però altres cops sentia les passes pesades d'en Samuel a l'escala, i com deixava anar un sospir profund mentre es treia la gruixuda caçadora. Aquells dies tenia el rostre concentrat i els ulls absents.

Si passava això, en Joel sabia que havia d'anar amb peus de plom. Res de fer soroll ni de preguntes innecessàries. Només havia de parar taula, servir les patates i sopar en silenci el que el seu pare havia fregit a la paella. Després se n'anava a la seva habitació.

El preocupaven dues coses: no sabia per què el pare estava així i no podia fer res per ajudar-lo.

En Joel sospitava que tenia alguna cosa a veure amb la seva mare i el mar. El mar, que el seu pare havia abandonat, i la mare, que l'havia abandonat a ell. Sovint donava voltes a aquesta qüestió des de l'esquerda de la roca. Sempre començava pel que li semblava menys difícil de pensar.

El mar.

Si el pare havia naufragat en un vaixell, com havia ar-

ribat fins a aquest poble del nord del país, on no hi havia mar? I com podia conformar-se a sortir al bosc cada dia i tallar arbres, si mai no arribaria a netejar prou l'horitzó per poder veure mar obert?

Com es pot desembarcar en un lloc on no hi ha mar?

Com t'ho fas per arribar a terra enmig d'un bosc gran i fosc?

Què havia passat en realitat? Per què havien de viure aquí, enmig del fosc boscam, tan lluny del mar?

Sabia que en Samuel, el seu pare, havia nascut a la província de Bohus. A la vora del mar, en una caseta de pescadors al nord de Marstrand. Per què, llavors, havia nascut ell a Sundsvall, a l'altra punta de Suècia?

La mare, va pensar. Vet aquí el quid de la qüestió. Ella va ser la causant de tot. La que no va voler quedar-se amb ells. La que un dia va fer la maleta i va pujar a un tren que anava cap al sud, mentre el seu pare treballava al bosc.

Ell no sabia quants anys tenia llavors, perquè era tan petit que no podia recordar res. Però la vella senyora Westman, que vivia al pis de baix, l'hi havia explicat. Va ser un dia que en Joel es va deixar les claus i no podia entrar a casa. Feia vint graus sota zero i encara faltaven moltes hores perquè el seu pare tornés de la feina. Afortunadament, va poder esperar-lo a casa de la veïna. El pis estava totalment a les fosques i feia olor de poma d'hivern i caramels àcids.

La senyora Westman era vella i tenia l'esquena gèperuda. Un cop havia vist com li queia la dentadura postissa quan, de sobte, havia esternutat al pati. Aquell apartament fosc estava farcit d'imatges religioses. Fins i tot a l'estora de l'entrada hi havia una imatge de Jesucrist. La primera vegada que va entrar al pis —o, almenys, la

primera que recordava— no sabia on netejar-se les botes, que estaven plenes de neu bruta.

—Neteja-te-les a l'estora —va dir la vella Westman—. Ell sap el que penses i et veu a tot arreu. Per què no hauria de ser-hi, també, a l'estora?

Li havia dit que s'assegués a terra, sobre una pell estesa davant la llar de foc. En Joel no recorda quants anys tenia llavors, quan la vella es va inclinar cap a ell encara més amb la seva esquena geperuda.

—La teva mare no és dolenta —va dir—. Però vivia amb molt neguit. El duia a dins. Ho vaig veure quan va arribar amb en Samuel. Ella sempre mirava més enllà. Un dia va baixar amb tu i em va preguntar si podries quedar-te aquí fins que tornés el papa. Havia de fer un encàrrec, em va dir. Però jo li vaig veure el neguit, i també la maleta que havia deixat al rebedor. Ella duia el neguit a dins, ho volgués o no.

En Joel és capaç d'estar-se hores a l'esquerra de la vora del riu. Posa acuradament un pensament al costat de l'altre fins que de sobte tot es torna molt clar.

Té un pare que es diu Samuel i té nostàlgia del mar. Té una mare amb una cosa que es diu neguit.

De vegades, quan en Samuel té la mirada trista, en Joel es queda despert i angoixat al llit. Espera sentir el dèbil dringar d'una ampolla a la cuina, mentre el pare creu que ell ja dorm. Llavors es lleva sense fer soroll i va a la cuina per espigar pel pany. El seu pare està assegut al banc i, mentre es passa la mà una vegada i una altra pels cabells rebels, murmura alguna cosa incomprendible. Beu amb angoixa de l'ampolla. Fa glops molt llargs, com si en realitat no en volgués, però tampoc pogués deixar-ho.

Per què no s'ho posa al got?, es pregunta en Joel. Per què beu una cosa que té un gust tan horrible?